

بخش ج: قسمت های صنعت مالداری

درس اول: ارزیابی صنعت گاوداری

مقاصد آموزش شاگردان: در تدریس این درس شاگردان باید مقاصد ذیل را حاصل نمایند یا درک

کنند:

- (1) قطعات گوشت گاو گوشتی را نام گذاری کنند.
- (2) نسل های معمولی گاوهای گوشتی را لست کنند.
- (3) واضح کنند که گاوهای گوشتی چطور انتخاب می شوند؟
- (4) نوع خدمات تولیدی گاوهای گوشتی را تشخیص کنند.

سفارش وقت تدریس: 3 ساعت

لست منابع: منابع ذیل امکان دارد در تدریس این درس مفید باشند.

Ensminger, M. E., *The Stockman's Handbook*. Danville, Illinois: Interstate Publishers, Inc. 1992

Internet keywords: Beef cattle, beef breed, cattle and animal care.

لست سامان و وسائل، تهیه و تدارک و سهولیات:

- تخته سفید یا سیاه.
- پروجکتور پاورپایнт.
- سلайдهای پاورپایнт.
- کاغذ شفاف برای پروجکتور.
- کاغذ لابراتوار برای شاگردان.

اصطلاحات: اصطلاحات ذیل در این درس ارایه می گردد.(به حروف بزرگ نشان داده میشود): سلاید

پاورپاینٹ نمبر 2.

➢ تغذیه کنندگان گاوها (Cattle feeders)

➢ ساختمان (Conformation)

➢ خدمات برای گاو – گوساله (Cow-calf operation)

➢ قابلیت قطعه شدن (Cut ability) مقدار قطعات خورده گوشت که از لاشه بدست می آید.

➢ تقاضا (Demand)

➢ نسل دو مقصد (Dual-purpose breed)

➢ خاصیت های پسندیده (Desirable traits)

➢ گوساله های چاق شونده (Feeder calves)

➢ اندازه نمودن و ارزیابی به اساس ساختمان بدن (Frame score)

➢ مرمریت (Marbling)

➢ برجستگی تولید یا کار کردن (Performance)

➢ بی شاخ (Polled)

➢ تولید کننده نسل خالص (Purebred breeders)

➢ تهیه و تدارک (Supply)

➢ گوساله های چاق شونده که عمر شان بین 1-2 سال باشد (Yearling Feeders)

مهارت خوب برای تدریس: استعمال کنید یک طریقه خوب تدریس را که شاگردان را برای

آموزش درس آماده کند. معلمین می سازند یک طریقه تدریس را برای صنوف خاص به اساس لیاقت

شاگردان. طریقه های ممکن برای رسیدن به آن قرار ذیل است.

نمایش نسل های گاوها را در وقت داخل شدن شاگردان به صنف. استعمال کنند سلайдهای پاورپایnt را در خلای درس برای نشان دادن اشکال. هر شاگرد باید مکلف شود که پنج سوال درباره گاوها گوشتی و نسل های آن بکنند.

خلاصه محتویات و استراتئیژی تدریس

مقصد ۱: نام گذاری قطعات گوشت گاوها گوشتی:

پروبلم پیشینی شده: تمام قطعات گوشت گاوها گوشتی کدام اند؟

از شاگردان پرسان شود که چند نفرشان ببیاد دارند قسمت های درس اول علم مالداری را که در آن راجع به پارت های گاوها گوشتی برای شان تدریس شده و همچنان برای شان تکرار می کنیم که درس گذشته را توسط تشخیص نمودن قطعات گوشت گاوها گوشتی پیش می بریم وهم برای شاگردان گفته شود که دیاگرام را که راجع به پارت های گاوها گوشتی خودشان رسم کرده پیش روی خود بگذارند. اگر تمام شان این دیاگرام را ندارند، در آنصورت سلайд نمبر ۴ پاورپایnt را بقسم مأخذ استعمال کنند.

I. چون مقصد عمدۀ از گاوها گوشتی تولید گوشت برای مصرف می باشد. ما تنها به تشخیص پارت های اساسی آنها نمی بینیم بلکه برای تشخیص قطعات گوشت حیوان نیز متوجه می شویم.

A. ما تعداد زیاد قسمت های خارجی گاوها گوشتی را از دروس گذشته انatomی و فزیولوژی حیوان می دانیم. شما باید محتوا درس اول را بفهمید و در زبان گفته بتوانید (وقتیکه شما انتخاب می کنید گاو بهتر را از گاو دیگر). سلайд نمبر ۳-۴ پاورپایnt.

B. اصطلاحات زیادی راجع به قطعات گوشت گاوها گوشتی که از حیوانات گرفته شده در ریفرنس موجود است، شما باید آن را بدانید. اینها عبارت از اصطلاحات گوشت مانند کمر، کمر کوتاه، قطعات گوشت و قبرغه های کوتاه می باشند. سلайд ۵-۶ پاورپایnt.

آیا شاگردان رسم قطعات گوشت گاوهای گوشتی را دارند؟ اگر دارند آنها می توانند آن را به شکل تکراری توسط قطع نمودن هر قطعه گوشت و جابجا ساختن شان در جای خود شان به مثل ((معما)). استعمال کنند پاورپایнт 1-1 TM را برای کمک.

مقصد 2: نسل های معمولی گاوهای گوشتی را لست کنید.

پروبلم پیشینی شده: نسل های معمولی گاوهای گوشتی کدام اند؟
خواهش کنید از شاگردان که دورادور صنف را گشته و چیزهای خوب را نامگذاری نمایند. ممکن این یک تصویر، نوشته، تصاویر محرک وغیره مانند هر کدام ما که ذکاوت فردی داریم. گاوهای گوشتی نیز دارای ذکاوت فردی می باشند. همچنان برای شان گفته شود که ما راجع به چند نوع گاوهای گوشتی بحث خواهیم کرد. بعد آنها تحقیق خواهند کرد درباره نسل که به آن دلچسپی دارند.
II. گاوهای نسل های معمولی گوشتی افغانستان از ممالک مختلف دیگر آورده شده اند. اولاً باید

بدانیم بعضی اصطلاحات که از آن استفاده میشود مثلاً
بی شاخ(Polled): یعنی گوساله هایی که بشکل طبیعی بدون شاخ تولد شده اند.

مرمریت(Marbling): موجودیت شحم پسندیده در عضلات بشکل پراکنده.
قابلیت قطع شدن(Cut ability): عبارت از تعداد قطعات بدست آمده گوشت قابل استفاده از لاشه.

نسل های دو مقصد (Dual-purpose breed): این نسل گاوها بصورت عنفوی برای تولید شیر و گوشت استعمال می شود. سلайд 7 پاورپایнт.

بعضی از نسل های که به آب و هوا و منطقه در افغانستان مناسب می باشند نسل های برهمان، قله گاو و زیبو را دربر می گیرد.

A. برهمان: نسل گاوهای برهمان به آسانی توسط کوهان بالای شانه و گوشهای بزرگ

و کشال شان تشخیص می شوند. عموماً به رنگهای خاکی تیره و سرخ تیره یافت

می شوند. گاوهای برهمان از جنس **Bos Indicus** در هندوستان منشأ گرفته است. این نسل گاوها در قرون متعددی به نسبت کمبود غذا، موجودیت حشرات، آفات، پرازیت‌ها، امراض و هوای گرم حاره‌هندوستان جهت ادامه زندگی خود به شرایط فوق الذکر توفيق قابل ملاحظه نمودند. سلайд نمبر 8-9 پاورپاینست.

B. قلبه گاو(Oxen): قلبه گاوها (مفرد آن قلبه گاو) عبارت از گاوهای می باشد که برای کش کردن و بار بردن تربیه می شود. اکثر گاوهای بالغ نر، خسی شده می باشد. این ها برای قلدن، ترانسپورت، انتقال بار کشتی ها، خرمن کوبی، دور دادن ماشین ها برای میده کردن حبوبات، بلند کردن آب برای آبیاری و مقاصد دیگر مثل کش کردن گادی و کراچی ها استعمال میشود. این گاوها اکثراً بشکل تیم دوتایی(جوره یی) برای انجام کارهای سبک مانند کش کردن گادی ها استعمال می شود. سلайд 10-11 پاورپاینست.

C. زیبو(Zebu) عبارت از اصطلاحی است که مشابه به **Bos Indicus** است. باس اندیکس نام علمی برای گاوهای که دارای کوهان هستند در جهان می باشد. نسل های عمدۀ گاوهای زیبوی جهان مشتمل بر گاییر، گجرات، اندوبرازیلیان، نیلور و برهمان می باشد. که منشأ اصلی شان هندوستان بوده و فکر میشود که اینها نسل های اهلی شده گاو های قدیمی جهان نیز می باشد. سلайд 12-13 پاورپاینست.

بعد از بحث کردن راجع به نسل های گاو های فوق الذکر شاگردان باید لست نسل های گاو های معمولی ساحه خود شان را لست نمایند. شاگردان بصورت آزادانه یا به قسم جوره یک نسل گاو را انتخاب نمایند. بعداً شاگرد باید درس بدنه که این گاو انتخاب شده برجسته ترین گاو در بین نسل ها می باشد. شاگردان باید معلومات راجع به نسل های شان مثل رنگ، وزن بالغ، منشأ اصلی شان،

خواص پسندیده و یکی از حقایق دلچسپ آنها را دریافت نمایند. بعداً آنها باید به شاگردان باقیمانده صنف راجع به نسل انتخابی شان معلومات بدهند. LS-1 را برای این معلومات استعمال کنید.

مقصد 3: طریقه انتخاب گاوها گوشتی را واضح کنید؟

پروBLEM پیشیبینی شده: چطور می دانیم که کدام حیوان گوشتی نسبت به دیگران بهتر است؟
شاگردان باید یاد داشت های را که یک حیوان را نسبت حیوان دیگر بهتر نشان میدهد لست نمایند.
ممکن آنها چیز های بسیار ساده مانند رنگ و وضع ظاهری حیوان باشد. برای شاگردان گفته شود
که شما راجع به انتخاب حیوان و خواص پسندیده که دهقانان برای آن تجسس می کنند باید یاد
بگیرید.

III. برای اینکه حیوانات گله خود را اصلاح کنید، باید لیاقت انتخاب حیواناتی را که دارای خواص پسندیده باشد داشته باشید.

خصوصیات پسندیده: عبارت از خصوصیاتی می باشد که در مارکیت تقاضا میشود. بطور عمده انتخابات به اساس ساختمان و ریکارد بدست آمده صورت می گیرد.

ساختمان: عبارت از شکل، فارم و نوع حیوان می باشد.

خواص برجسته تولیدی: عبارت از قابلیت حیوانات برای تولید مثل، جدا شدن از شیر مادر، وزن گرفتن و قوی ماندن می باشد. سلайд 14 پاورپاینٹ.

A. یک طریقه انتخاب حیوان برای آوردن در گله عبارت از مشاهده، ارزیابی و نمره دادن ان

به اساس ساختمان ظاهری حیوان می باشد. نمره دادن به اساس ساختمان ظاهری (Frame)

عبارت از اندازه گیری حیوانات به اساس مشاهدات و ارزیابی آنها در طول 205 score

روز می باشد. در تعیین نمره دادن به اساس ساختمان ظاهری اندازه گیری از نمبر 17-1

استعمال میشود.

B. نمره دادن برای ساختمان یک حیوان توسط نمبر 17 تعین می‌گردد. مثلاً بین نمرات 11-9

تحت نمره اوسط می‌باشد. 14-12 نمره بلند‌تر از اوسط می‌باشد. سلайд

15 پاورپاینٹ.

C. وقتیکه حیوان را انتخاب می‌کنید، باید بدانید که تمام خصوصیات یک نسل از نسل دیگر

بهتر نمی‌باشند. تصمیم بگیرید از روی علولویت‌های خصوصیات فردی و انتخاب کنید

نسل را به اساس اولویت‌ها. علاوه از انتخاب باید برای انجام دادن خدمات خوب اداره،

برای اینکه بهتر بودن حیوانات خود را در آینده حفظ کنیم به نسل گیرنده نیز سفارش شود.

اداره خوب در بر گیرنده حفظ نمودن مغذيت خوراکه، شرایط مستریح برای زندگی، مراقبت

از صحت حیوان و تشخیص و ارزیابی ستاک مادری می‌باشد. سلайд 16 پاورپاینٹ.

D. تصمیم آخری برای انتخاب حیوان جهت اصلاح گله عبارت از انتخاب نسل‌گیرنده و تولید

کننده ماهر و مشهور می‌باشد، حیوان نسلی باید مطمیناً عاری از امراض و پرابلم‌های

جنیتیکی باشد و ریکارد حیوان برای تعین مفیدیت گله در گله دیده شود. سلайд 17 پاورپاینٹ.

استعمال TM-2: برای بحث درباره طریقه‌های انتخاب گاو‌های گوشتی. اگر ممکن است شاگردان

به ساحه برده شود که گاوها را به چشم مشاهده نموده و انتخاب نمایند. خصوصاً در وقت خریداری.

مقصد 4: تشخیص کنید انواع خدمات تولیدی گاو‌های گوشتی را.

پروبلم پیش‌بینی شده: کدام نوع تولید برای رفع ضرورت ما مناسب است؟

در نقاط مختلف جهان، تولید کنندگان گاو‌های گوشتی می‌توانند که انتخاب کنند که کدام نوع خدمات

برای گاو‌های گوشتی داشته باشند. این نوع خدمات انتخاب شده تمام نقاط جهان میسر نمی‌باشد.

پس فهمیدن بخش‌های مختلف تولیدی گاو‌های گوشتی مهم می‌باشد.

IV. سه نوع خدمات گاو‌های گوشتی موجود است: **نوع اول** عبارت از خدمات گوساله. **نوع دوم** آن

عبارة از گوساله‌های چاق شونده در طولیه. **نوع سوم** آن عبارت از نسل‌گیری نسل‌های خالص

می باشد. قبل از اینکه تصمیم بگیرید که کدام نوع از این تشکیلات برای تان بهتر می باشد. تولید گوشت را از گاوها گوشته تحلیل کنید و خود را از فواید و نواقص آن مطمین بسازید و نیز وضع مارکیت محلی را مشاهده نموده و فیصله کنید که به کدام عرضه و تقاضا روبرو میشود، بعداً تصمیم بگیرید.

A. خدمات گوساله:

عبارت از نگهداری گاوها بالغ برای تولید گوساله ها جهت فروش

آنها بالای تولید کنندگان دیگر می باشد. در این تشکیل گاوها نسلگیری می شوند که هر سال چوچه بدنه خصوصاً در آخر زمستان یا اول بهار. گوساله ها بدو طریق فروخته میشود: **گوساله های چاق شونده(لاغر):** این گوساله ها قبل از سن یک سالگی از مادر جدا میشوند، آنها تغذیه میشوند در طولیه تا وقت آماده شدن به کشتار. **گوساله های چاق شونده یکساله:** عبارت از گوساله های می باشد که عمرشان بین 1-2 سال

می باشد، بالای تولید کنندگان دیگر به فروش می رسد که آنها را تا وقت رسیدن به وزن کشتار تغذیه نمایند. **خدمات گوساله ها:** در وقت نموی گوساله ها از علوفه چراگاه استفاده خوب نموده و به کاریگر کم نسبت به خدمات دیگر ضرورت دارد. آغاز این خدمات آسان تر بوده، زیرا به سرمایه کم ضرورت دارد. این تشکیل به سامان آلات و سهولیات کمتر ضرورت داشته خصوصاً وقتی مفید می باشد که زمین برای کشت نباتات مناسب نمی باشد. مفیدیت دیگر اینست که تعداد گله را به آسانی توسط نگهکردن یک تعداد از اولاد های شان بلند برده می توانیم در هر سال شما مجبور به خرید حیوانات دیگر نمی باشید بعضی نواقص خدمات گوساله ها عبارت از ضرورت به سرمایه گذاری زیاد به خرید زمین می باشد، **قابلیت فایده را ندارید:** زیرا که تقاضا برای گوساله ها در وقت آماده شدن گوساله برای فروش کم می باشد و مشکلات جدا نمودن گوساله ها از شیر مادر و خورد ماندن جسم گوساله می باشد. سلайд 18-19 پاورپاینوت.

B. تغذیه کنندگان گاوها: این تولید کنندگان گاو های گوشتی را تا وزن مارکیت برای کشتار

تغذیه می نمایند خریدار یا مالک معمولاً گوساله های یکساله و یا خورد تر که از آن را می خرد و به وقت کم با سرعت ممکن‌های آنها را فربه می سازند. سرمایه گذاری اولی در این نوع خدمات تا اندازه بلند است. زیرا که ضرورت دارند به غذای با کیفیت، طویله و سامان و وسایل کار آمد. زمان برای تولید شان نسبت به خدمات گوساله ها کمتر می باشند. زیرا که خدمات گوساله ها دربر می گیرد مدت 4-6 ماه را. علاوه از قیمت بلند غذا، مصرف طویله و سامان آلات مصرف کارگر نیز بلند می باشد. باوجود تمام مصارف بلند و ضرورت دوران سریع، به منیجر ماهر در خدمات تغذیه کننده گاوها نیز ضرورت است. سلайд 20-21 پاورپاین.

C. نسل گیرنده های نسل خالص: عبارت از تولید کننده های می باشد که گله ها را برای تولید

ستاک مادری خالص و عوض کردن بقہ گاوها پیر و نامطلوب و یا منی را برای تولید گوساله های نسل خالص نگاه کند. این ستاک مادری اصلاحات جنیتیکی را در گله تهیه می کند. مصرف اولی شروع کار تولید نسل های خالص بلند می باشد زیرا که قیمت حیوان که خصوصیت عالی جنیتیکی دارد بلند تر است نسبت به گاوها اوسط و دیگر سرمایه گذاری بلند به سبب بلند تر می باشد که تولید حیوان با کیفیت مدت زیاد را دربر می گیرد. بعضی اوقات برای نشان دادن موفقیت حیوان ضرورت به مدت و زمان زیاد(سال ها) ضرورت است تا ریکارد اولاد شان را ترتیب نماییم، همچنان این کار به منیجر عالم و ماهر ضرورت دارد که این نوع خدمات را پیش ببرد. سلاید 22-23 پاورپاین.

TM-3 را بطور اساس جهت بحث صنفی برای فواید و نواقص هر نوع خدمات گاوها گوشتی استعمال کنید.

تجدد نظر/خلاصه:

برای خلاصه نمودن درس مقاصد یاد گرفته شده شاگردان را استعمال کند. شاگردان باید محتويات که مربوط به هر مقصد است واضح کنند. شاگردان باید قطعات گوشت گاوها گوشتی را نام گذاری کنند. بعد از آن نسل گاو گوشتی معمولی را لست نمایند. همچنان طریقه را که توسط آن گاوها گوشتی انتخاب میشوند واضح نمایند و آخر ساختار انواع تولیدی گاوها گوشتی را تشخیص کنند.

تطبیق:

تطبیق آن توسط حصه گرفتن شاگردان در لبراتوار تهیه شده می شود.

ارزیابی:

ارزیابی باید به مقاصد که شاگردان آنرا در هر درس آموخته اند متمرکز گردد. برای این منظور تخفیک های مختلف استعمال شده می تواند. مانند انجام دادن فعالیت و کار کردن عملی در لبراتوار و امتحان تحریری که ضمیمه این اوراق می باشد.

جوابات برای امتحان ساده:

پارت اول: پیوست کردن(Matching)

1 = e, 2 = f, 3 = d, 4 = b, 5 = a, 6 = h, 7 = g, 8 = c

پارت دوم: تکمیل جملات

.A. قابلیت قطع شدن(Cut ability)

.B. عرضه و تقاضا(Supply and demand)

.C. حیوان نر خسی شده بالغ(Adult castrated males)

.D. خواص بر جسته یا مطلوب(Desirable traits)

.E. نمره دادن و ارزیابی به اساس ساختمان بدن(Frame score)

F. بی شاخ طبیعی(Polled).

پارت سوم: جوابات کوتاه

شاگردان هر کدام از نسل گاوهای ذیل را لست کنند.

برهان- قلبه گاو- نیلو- اندوبرازیلی.

امتحان اول	اسم
_____	_____

پارت اول: وصل کردن(Matching)

وضاحت: وصل کنید اصطلاحات را با جوابات درست شان حروف مناسب اصطلاحات را در مقابل

اعداد نوشته شده در خالیگاه جوابات بنویسید.

a- تغذیه کنندگان گاوها (Cattle feeders)

b- تقاضا(Demand)

c- نسل گیرنده های نسل خالص (Purebred breeders)

d- خدمات گوساله (Cow-calf operation)

e- گوساله های چاق شونده (Feeder calves)

f- گوساله های چاق شونده یکساله (Yearling feeders)

g- ساختمان(Conformation)

h- مرمریت(Marbling)

-----1- گوساله های جدا شده از مادر که عمر شان کمتر از یکسال باشد، تغذیه میشود تا وقت

فروش در آبخور.

---- 2- گوساله های که عمر شان 1-2 سال باشد فروخته میشود بالای تولید کننده دیگر جهت تغذیه تا وزن مارکیت.

---- 3- نگه کردن گاو های بالغ برای تولید گوساله های که فروخته میشوند بالای تولید کننده دیگر.

---- 4- مقدار محصول که خریداری میشود در یک وقت معین به قیمت معین.

---- 5- تولید کنندگان که تغذیه می کنند گاو های گوشتی را برای مارکیت و مسلح

---- 6- موجودیت شحم پسندیده در عضله گوشت.

---- 7- شکل، ساختمان و نوع یک حیوان.

---- 8- تولید کنندگانی که نگهداری می کنند گله گاو ها را جهت تولید ستاک نسل خالص برای تهیه عوضی بقه گاو های پیر(نا مطلوب) و یا منی برای خدمات گوساله ها.

پارت دوم: تکمیل کردن جملات

وضاحت: پیدا کنید لغت یا لغات را برای تکمیل کردن جملات ذیل:

1- مقدار قطعات خورد گوشت که از لاشه بدست می آید.

2- _____ تمام محصولاتی که در هر وقت معین و _____ و مقدار محصولی که خریداری شده می تواند در یک وقت معین به قیمت تعیین شده.

3- قلب گاو ها عبارت از یک _____ که برای کار کردن

در فارم ها معمولاً بشكّل تیم دوتایی(جوره^۲) استعمال می شوند.

4- عبارت از خواص می باشد که در مارکیت تقاضا میشود.

5- عبارت از اندازه گیری می باشد که اساس آن مشاهده نمودن حیوان و ارزیابی آن در 205 روز می باشد.

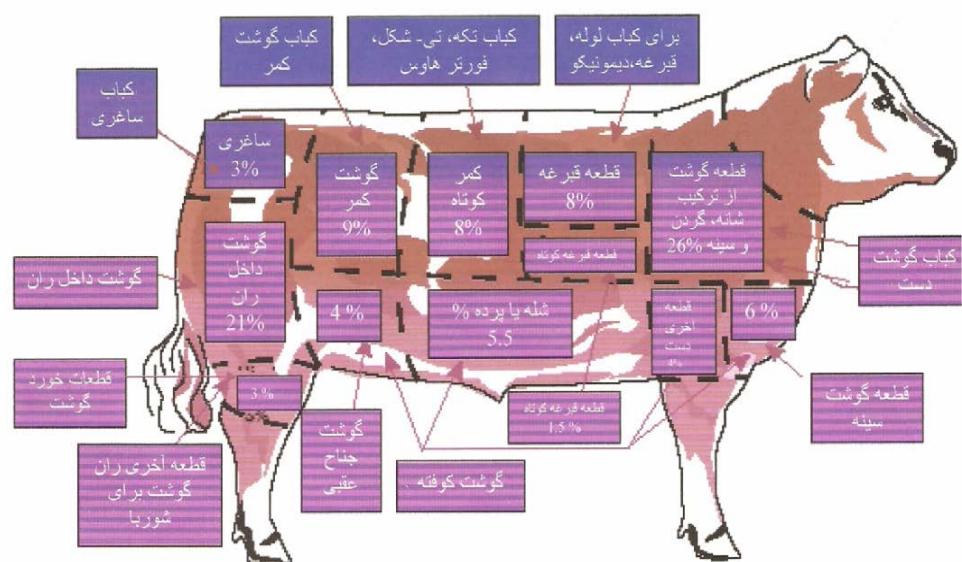
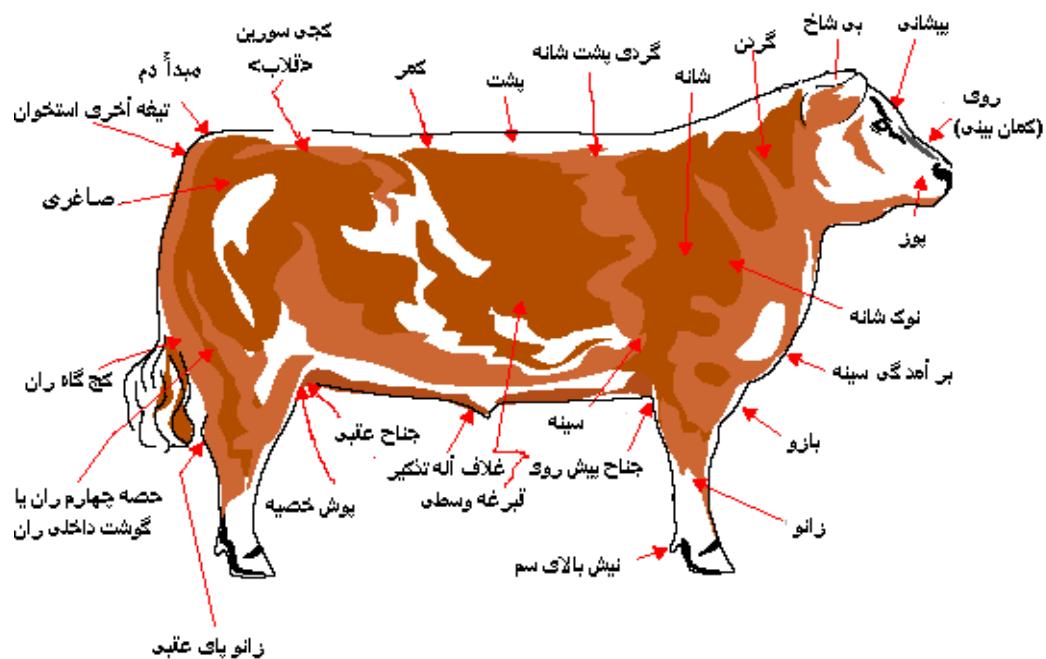
6- عبارت از حیوانی می باشد که بصورت طبیعی بی شاخ می باشد.

پارت سوم: جوابات کوتاه

برای سوال ذیل جواب بدهید.

گاوهای گوشتی معمولی کدام اند؟

قسمت های خارجی و قطعات گوشت گاوهای گوشتی TM : 1-1

2-1 :TM

انتخاب گاوها برای اصلاح گله

- **خصوصیات پسندیده**(Desirable Traits): عبارت از خصوصیاتی است که در مارکیت تقاضا میشود. عموماً انتخاب به اساس ساختمان و ریکارد تولیدی صورت می‌گیرد.
- **ساختمان**(Conformation): عبارت از شکل، ساختمان و نوع حیوان می‌باشد.
- **خواص برجسته تولیدی**(Performance): عبارت از قابلیت حیوان برای تولید مثل، جدا شدن از شیر مادر، وزن گرفتن و قوی ماندن می‌باشد.
- **نمره دادن به اساس ساختمان ظاهری**(Frame score): عبارت از اندازه گیری حیوانات به اساس مشاهدات و ارزیابی آنها در طول 205 روز می‌باشد.
- تمام خصوصیات یک نسل از نسل دیگر بهتر نمی‌باشد.
- تصمیم بگیرید از روی اولویت های خصوصیات فردی و انتخاب نسل به اساس اولویت ها از نسل های دست داشته.
- انتخاب نسل گیرنده ماهر و مشهور مطمیناً گاوهای گوشتشی عاری از امراض و نواقص جنیتیکی را برای نسلگیری انتخاب می‌کند.

3-1 :TM

خدمات تولید گوشت گاو

گوساله گاو

نواقص

فواید

تغذیه کنندگان گاوها

نواقص

فواید

نسل گیرنده های نسل خالص

نواقص

فواید

1-1 LS

نام:

نسل گاوها

	ملکت که از آن نشأت گرده
	وزن بالغ نر گاوها
	وزن بالغ ماده گاوها
	رنگ
	خواص پسندیده
	حقایق دلچسپ راجع به نسل

